

ПОГОДЖЕНО

Профспілковим комітетом
Старомізу́нського ліцею імені Василя
Верховинця Вигодської селищної ради,
протокол № _____ від 09.06.2022 року
Голова ПК

_____ Р.М. Заяц

СХВАЛЕНО

педагогічною радою Старомізу́нського
ліцею імені Василя Верховинця,
протокол № 12 від 09.06.2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом № _____ від 09.06.2022 року

Директор _____ О. В.Сова

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Старомізу́нського ліцею
імені Василя Верховинця
Вигодської селищної ради
на 2022-2023 навчальний рік

2022 рік

с. Старий Мізунь

Загальні положення освітньої програми

Мета Освітньої програми Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця Вигодської селищної ради (далі – **Освітня програма**):

окреслити підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової, базової та повної загальної середньої освіти (далі — Державний стандарт).

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Програму розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017);
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (Прийняття від від 16.01.2020 року № 463-IX. Набрання чинності 18.03.2020)
- Постанови Кабінету міністрів України від 21.02.2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»;
- Постанови Кабінету міністрів України від 30.09.2020 року №898 «Державний стандарт базової середньої освіти»;
- Постанови Кабінету міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 538 від 07.08.2013 та № 143 від 26.02.2020);
- Навчальних програм 1-4 класів Нової української школи;
- Модельних навчальних програм для 5-9 класів Нової української школи (запроваджуються з 2022 року для 5-их класів);
- Навчальних програм 5-9 класів;
- Навчальних програм 10-11 класів;
- Наказів Міністерства освіти і науки України.

Освітня програма визначає зміст та організацію навчального процесу, забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального, фізичного розвитку і саморозвитку кожного учня, що реалізуються через оновлення змісту навчальних програм, методики проведення уроку, форм організації освітнього процесу. Заклад освіти активно використовує педагогіку партнерства (співробітництва), що ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Тому зусилля педагогів направлені на подолання інертності мислення, перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу. Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень.

Відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» педагогічний колектив Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця прагне створити заклад освіти, у якому буде приємно навчатись і який даватиме учням не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у житті, оскільки він є:

- **школою творчості та креативу для вчителів;**
- **школою задоволення та порозуміння для батьків;**
- **школою радості і знань для дітей.**

Метою своєї освітньої діяльності заклад освіти ставить на перше місце випускника. Модель випускника Нової української школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими. Випускник ліцею повинен мати міцні знання і вміло користуватися ними. Знання та вміння, отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовуватиме для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник ліцею добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Освітня програма ліцею визначає:

- вимоги до осіб, які розпочинають навчання за програмою початкова освіта, базова середня освіта, повна середня освіта;
- загальний обсяг навчального навантаження, який визначає загальний обсяг навчального навантаження за кожним рівнем здобуття освіти, орієнтовну тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічну послідовність їх вивчення, що подані в навчальних планах (далі – таблиці);
- очікувані результати навчання та компетентності учнів, подані в рамках навчальних програм відповідно до Державних стандартів;
- навчальні програми предметів, що вивчаються за інваріантним і варіативним складниками; навчальні предмети вибрані учнями на підсилення вивчення предметів, які мають гриф Міністерством освіти і науки України»;
- форми організації освітнього процесу;
- системи внутрішнього забезпечення якості освіти, проведення поточного та підсумкового оцінювання;
- кадрове забезпечення, навчально-методичне, навчально-технічне, соціально-психологічне середовище закладу освіти, створення умов для підвищення фахового рівня педагогічних працівників.

Освітня програма ліцею спрямована на:

- поєднання стабільного змісту освіти і варіативності вибору навчальних дисциплін, наявності різних програм та альтернативних підручників з кожного предмету;
- диференційованого та індивідуального навчання на всіх ступенях вільного застосування вчителями різних методик, навчання та виховання;
- розширення повноважень вчителів, учнів, батьків в управлінні школою, вирішенні методичних, педагогічних, фінансових питань, завдань розвитку матеріальної бази;
- утвердження в школі атмосфери гуманізму, поваги до особистості вчителя і учня;
- формуванню у підростаючого покоління патріотизму, потреби турбуватись про майбутнє Батьківщини, національної самосвідомості;
- суверенності: школа є самостійним, національним державно-громадським інститутом освіти, виховання і педагогічної діяльності. Це проявляється в практичній можливості розробки концепції системи, змісту, структури освіти і виховання, навчального плану, програм та посібників, у вільному вирішенні всіх кадрових та інших питань управління школою матеріального та фінансового забезпечення;
- єдності та взаємозв'язку школи з усіма сферами життя народу, його культурою, інтеграції всіх ціннісних виховних сил суспільства.

Освітня програма ліцею спрямована на виконання:

- Конституції України;
- Законів України: «Про освіту»; «Про повну загальну середню освіту»; «Про охорону дитинства»;
- Національної доктрини розвитку освіти;
- Національної Програми «Діти України»;
- Державних стандартів початкової, базової і повної загальної середньої освіти;
- Конвенції ООН «Про права дитини»;

Освітня програма ліцею спрямована на реалізацію:

- сучасної державної політики в освітянській галузі на основі державно-громадської взаємодії з урахуванням сучасних тенденцій розвитку освіти та потреб учасників навчально-виховного процесу;

- нормативно-правових актів щодо розвитку освітньої галузі;

Освітня програма ліцею спрямована на забезпечення:

- належних умов для розвитку доступної та якісної системи освіти;
- умов рівного доступу до освіти;
- гуманних відносин в освітньому закладі;
- сприятливих умов для підтримки та розвитку обдарованих учнів;
- належних умов для соціально-психологічного захисту учасників навчально-виховного процесу;
- необхідної матеріально-технічної бази;
- стабільного функціонування навчального закладу;
- розвитку мережі навчального закладу з урахуванням потреб споживачів, суспільних запитів і державних вимог;
- суттєвого зростання якості освіти;
- наукового підходу до виховання та соціалізації дітей і підлітків.

Особливості освітнього процесу Старомізуньського ліцею імені Василя Верховинця

Особливість ліцею полягає у вивченні основних навчальних предметів з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій, оскільки впродовж більше десяти років старша школа вивчала поглиблено інформатику, а всі вчителі неодноразово проходили курси з використання ІКТ. Така методика навчання має низку переваг над стандартною методикою, про що свідчать результати зацікавленості здобувачів освіти та їх участі в олімпіадах, конкурсах та освітніх проектах різних рівнів.

Основним завданням педагогічного навчання в ліцеї є реорганізація освітньої діяльності із засвоєння змісту навчальних предметів на формування здатності до практичного застосування набутих знань.

Вивчення усіх навчальних предметів базується на принципах особистісно орієнтованого навчання.

Основою методичної компетенції вчителів є досконале володіння методами проведення уроків, різноманітними формами роботи, методичними прийомами, уміння конструювати уроки класичних типів – набуття нових знань, формування умінь і навичок, узагальнення і систематизації, контролю знань, комбінованого, а також нетрадиційних уроків, що ефективно формують здатність до нестандартного мислення, творчості, підвищують інтерес до предмету, активізують навчальну діяльність.

В ліцеї створено можливість для систематичного використання сучасних мультимедійних засобів навчання, комп'ютерної, проєкційної техніки, педагогічних програмних засобів.

Це забезпечує можливість для досягнення навчальної діяльності – інтелектуально-творчого, морального, національно-культурного, естетичного збагачення, розвиток та закріплення на цій основі індивідуальних якостей шляхом засвоєння навчального матеріалу, вироблення умінь навчальної, трудової, організаційної, художньо-естетичної діяльності.

ПЛАНОВА МЕРЕЖА НАПОВНЮВАНOSTІ КЛАСІВ СТАРОМІЗУНСЬКОГО ЛІЦЕЮ ІМЕНІ ВАСИЛЯ ВЕРХОВИНЦЯ НА 2022-2023 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Клас	К-ть класів	К-ть учнів в класі	З них навч. на індив. формі навч.	З них навч. в інклюз. класі
1	2	4	6	7
1	1	25		
2	1	24	---	
3	3-А 3-Б	16 16	--- ---	
4	4-А 4-Б	16 15	--- ---	
Разом у 1-4 кл.	6	112		
5	5-А 5-Б	19 19	--- ---	1
6	6	23	1 (за станом здор.)	1
7	7-А 7-Б	16 16	1 (за станом здор.) ---	--- ---
8	8-А 8-Б	16 16	--- ---	--- ---
8	9-А 9-Б	18 21	--- 2 (за станом здор.)	--- ---
Разом у 5-9 кл.	9	164	4	2
10	10	28	---	---
11	11	28	---	--- ---
Разом 10-11 кл.	2	56	---	---
Всього 1-11 кл.	17	332	4 (за станом здор.)	2

	Розмір ставки	Кількість дітей	Примітка
Старша дошкільна група дітей 5-річок	0,63 ставки	9	
ГПД	1 ставка	30	

У відповідності до ліцензування ліцей здійснює освітній процес відповідно до

рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

- I ступінь - початкова загальна освіта (чотири роки);
- II ступінь – гімназія (базова загальна освіта, п'ять років);
- III ступінь – ліцей (повна загальна середня освіта, два роки).

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до чинного законодавства відповідно до Закону України «Про освіту».

Реалізація процесу навчання в ліцеї здійснюється в ході 5-денного робочого тижня на уроках тривалістю в 1-х класах - 35 хвилин, в 2-4 класах - 40 хвилин, в 5-11 – 45 хвилин.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Мовою навчання закладу освіти є українська.

Вимоги до осіб, які розпочинають навчання за програмою початкова освіта, базова середня освіта, повна середня освіта

Початкова освіта здобувається, як правило, з 6 років. Вимогою до дитини, яку зараховують у перший клас початкової школи, є здобування дитиною дошкільної освіти у старшій дошкільній групі з короткотривалим перебуванням у даному закладі освіти або виховання у старшій дошкільній групі закладу дошкільної освіти. Період життя дитини від п'яти до шести років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Основна (базова) середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Повна загальна середня освіта розпочинається після здобуття базової загальної середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію за курс базової середньої освіти з 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття III ступеня (повної) середньої освіти цього ж навчального року. III ступінь загальної середньої освіти організовується для учнів 10-11 класів.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової чи базової середньої освіти за індивідуальною чи інклюзивною формою відповідно до чинного законодавства в будь-який момент впродовж навчального року.

Форми здобуття повної загальної середньої освіти у закладі

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» загальна середня освіта в ліцеї

організовується за такими формами:

- інституційна (очна (денна), дистанційна, змішана);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж, в тому числі педагогічний патронаж дистанційно).

За потреби організуються інклюзивні класи. «Інклюзивна форма» здобуття освіти законодавством не передбачена. Для осіб з особливими освітніми потребами організовується інклюзивне навчання за денною формою здобуття освіти. Крім того, стан здоров'я може бути підставою для вибору здобувачами освіти (їх батьками) екстернату, педагогічного патронажу чи дистанційної форми.

Відповідно до змін до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН від 10 липня 2019 року та набрало чинності 2 серпня 2019 року батьки отримають більше можливостей для навчання дітей вдома. Уже з вересня 2019 року батьки школярів можуть скористатися всіма видами індивідуальної форми навчання – сімейною (домашньою) освітою, екстернатом або педагогічним патронажем. Вони передбачають гнучкіший спосіб навчання та дозволяють створити індивідуальну освітню траєкторію під потреби кожної окремої дитини.

Сімейна (домашня) форма освіти. Навчатися за такою формою зможуть учні, чий батьки бажають і готові самостійно організувати освітній процес в домашніх умовах. Разом з тим учень має бути зарахованим до закладу освіти, який відслідковуватиме його прогрес у навчанні.

Батьки також мають написати заяву щодо навчання дитини за сімейною формою. Важливо, щоб дитина не відставала від однолітків, а її знання відповідали бодай рівню Держстандарту. Для цього учні проходитимуть оцінювання 4 рази на рік, зокрема, складатимуть підсумковий контроль. У випадку поганих результатів педагогічна рада може:

- рекомендувати батькам перевести дитину на інституційну форму (для учнів 1-4 класів);
- своїм рішенням перевести учня на інституційну форму (для учнів 5-11 (12) класів).

Сумлінним батькам, які дійсно хочуть дати дітям кращу освіту, школа всіляко сприятиме для організації процесу навчання. Так, вони отримуватимуть консультації та допомогу вчителів, їм допоможуть скласти індивідуальний навчальний план дитини, нададуть підручники та рекомендації щодо подальшого навчання.

Екстернат. Для зарахування на екстернат учень (чи його батьки) має подати заяву та документ, що підтверджує підставу для переведення. Серед поважних причин – неможливість відвідувати заняття у ліцеї чи скласти річне оцінювання. Екстернат, зокрема, орієнтований на учнів, які опанували або можуть опанувати один чи декілька предметів, класів чи навіть рівнів освіти швидше своїх однолітків. Батьки та учні, що проживають на неконтрольованій території або на території лінії зіткнення, можуть подати документи для зарахування на екстернат у електронному вигляді. Зарахування учнів, які не мають документів про попередню освіту, проходитиме після оцінювання у закладі, де він планує навчатись.

Педагогічний патронаж. Така форма передбачена для учнів, які за станом здоров'я не можуть відвідувати школу щодня, перебувають на стаціонарному лікуванні у закладах охорони здоров'я або потребують навчання біля лікарняного ліжка.

За такого навчання важливим є партнерство між здобувачами освіти, вчителями та батьками, адже вони мають спільно визначити інтенсивність та результативність навчання. Зарахування на індивідуальну форму освіти зазвичай проводиться до початку навчального року. Переведення на індивідуальну форму може відбуватись і протягом навчального року, але не пізніше ніж за 3 місяці до річного оцінювання чи державної підсумкової атестації. Однак таке обмеження не застосовується для переведення на педагогічний патронаж.

Для осіб, які здобували чи здобувають освіту за кордоном або мають відношення до тимчасово окупованих територій, зарахування і переведення на екстернат можливе

протягом усього календарного року. Будь-яка форма освіти, у тому числі й індивідуальна, потребує, щоб учня зарахували до закладу – для цього потрібно подати необхідні документи.

Основний документ для зарахування або переведення на індивідуальну форму навчання – це заява одного з батьків дитини або самого учня, якщо він є повнолітнім. До заяви додаються документ, що посвідчує особу учня (паспорт чи свідоцтво про народження), медична довідка № 086-1/о та документ про освіту, якщо він є. Можуть знадобитись і додаткові документи. Скажімо, необхідно буде документально підтвердити підстави для навчання на екстернаті або обставини для застосування педагогічного патронажу (наприклад, стан здоров'я, знаходження під вартою або засудження, статус біженця). Іноземці та особи без громадянства додатково подають копію документа, що підтверджує законність їх перебування в Україні. Внутрішньо переміщені особи, біженці та особи з документами про необхідність захисту можуть не подавати окремі документи, якщо мають на це причини.

У 2022-2023 навчальному році у Старомізунському ліцеї імені Василя Верховинця буде організовано такі форми здобуття повної загальної середньої освіти:

- інституційна (денна) форма навчання для 332 здобувачів освіти;
- індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж) для двох учнів 9 класу, одного учня 6 класу і одного учня 7 класу;
- індивідуальна форма навчання (екстернат) при умові подачі документів здобувачами освіти чи їх батьками.

Порядок здобуття загальної середньої освіти за інституційною формою, що організовується у Старомізунському ліцеї імені Василя Верховинця на певному рівні освіти окреслено у *Положенні про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти* (наказ МОН України від 23.04.2019 № 536 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти».)

Права та обов'язки учасників освітнього процесу при організації навчання за інституційною формою визначаються законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами у сфері загальної середньої освіти.

Організація здобуття освіти за інституційною формою здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти.

Індивідуальна форма здобуття освіти (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж) може організовуватися в закладі відповідно до *Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти*, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8»), від 10 липня 2019 року № 955, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019 р. за № 852/33823.

Для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти чи під час карантинних обмежень можуть використовуватися технології дистанційного навчання відповідно до *Положення про дистанційне навчання*, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 №466 із змінами внесеними наказом Міністерства освіти і науки України №1115 від 08.09.2020 року.

Робочий навчальний план на 2022-2023 навчальний рік та його обґрунтування

При формуванні робочого навчального плану враховано вимоги Закону України «Про освіту» від 5.09.2017 р. № 2145-VIII, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87, Постанови Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного

стандарту базової і повної загальної середньої освіти»; наказів Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня», № 405 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», № 406 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», № 408 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»; листів Міністерства освіти і науки України від 27.03.2018 № 1/9-181 «Щодо освітніх програм» та від 20.04.2018 № 1/9-254 «Щодо типових освітніх програм для 2-11 класів».

Освітня програма Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця на 2021-2022 навчальний рік складена:

- для 1-4 класів – відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом МОН України від 21.03.2018 №268 (1-2 класи) та наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273 (3-4 класи) (Додаток 1);
- для 5-9 класів – відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року №405 (Додаток 3);
- для 10 та 11 класів – відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року №408 (Додаток 4).

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Клас	Навчальне навантаження, годин на навчальний рік	Загальний обсяг навчального навантаження, годин на навчальний рік	Де визначено
1	805	3500	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко за Держстандартом 2018 року
2	875		
3	910		
4	910		
5	1085	1085	Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи (запроваджуються з 2022 року для 5-их класів)
6	1155	4795	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня за Держстандартом 2020 року
7	1172,5		
8	1207,5		
9	1260		
10	1330	2660	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня за Держстандартом 2011 року
11	1330		

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3500 годин/навчальний рік: для 1-их класів – 805 годин/ навчальний рік; для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5880 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1085 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів повної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Робочий навчальний план
для 1-4 класів початкової школи з навчанням українською мовою
Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на тиждень		Кількість годин на тиждень	
		1	2	3-А	3-Б	4-А	4-Б
Інваріантний складник							
Мовно-літературна	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Літературне читання	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3	3	3
Математична	Математика	4	4	5	5	5	5
Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	3	3	3	3	3	3
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1	1	1
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2	2	2	2	2	2
Фізкультурна	Фізична культура*	2	2	2	2	2	2
	Хореографія	1	1	1	1	1	1
Усього		19+3	21+3	23+3	23+3	23+3	23+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	1	1

Варіативна складова						
Індивідуальні заняття	1	1	1	1	1	1
1. Індивідуальні заняття з української мови «Навчання грамоти»	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
2. Індивідуальні заняття з математики		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20/ 700	22/ 770	23/ 805	23/ 805	23/ 805	23/ 805
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23/ 805	25/ 875	26/ 910	26/ 910	26/ 910	26/ 910

* Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі. У навчальних програмах з усіх предметів і курсів передбачено 20% резервного часу, який вчитель може використовувати на свій розсуд (на засвоєння навчального матеріалу, піти з учнями на екскурсію, в музей тощо).

Відповідно до мов навчання у системі загальної середньої освіти школа I ступеня працює за навчальними планами класів з українською мовою навчання. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової.

Мовно-літературна освітня галузь у 1-4 класах з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова» і «Літературне читання» та «Іноземна мова».

Математична освітня галузь в початковій школі реалізується через однойменний окремий предмет «Математика».

Освітня галузь «Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі» в 1-4 класах реалізується через інтегрований курс «Я досліджую світ».

«Технологічна» та «Інформатична» освітні галузі реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Мистецька освітня галузь в 1-2 класах реалізується через інтегрований курс «Мистецтво», а в 3-4 класів – через окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь реалізується в 1-4 класах окремими предметами «Фізична культура» (2 години тижневі) і «Хореографія» (1 година тижнева) (за бажанням батьків та рішенням педагогічної ради ліцею у всіх початкових класах по одній академічній годині фізичної культури виділяється на варіативний модуль «Хореографія»).

Для забезпечення загальної мовленнєвої культури учнів початкових класів, для розвитку мовного спілкування молодших школярів у варіативну частину робочого навчального плану введено індивідуальні заняття: з української мови («Навчання грамоти») 1 годину в 1 класі і по 0,5 години в 2-4-х класах.

З урахуванням сучасних пріоритетних завдань початкової школи – всебічного формування особистості з метою кращого оволодіння математичних знань, розвитку логічного мислення, формування математичних умінь і навичок введено індивідуальні заняття з математики: по 0,5 години у 2-4 их класах.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти школи першого ступеня

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності

- Спілкування державною мовою
- Спілкування іноземною мовою
- Математична компетентність
- Основні компетентності у природничих науках і технологіях
- Інформаційно-цифрова компетентність
- Уміння вчитися впродовж життя
- Ініціативність і підприємливість
- Соціальна і громадянська компетентності
- Обізнаність і самовираження у сфері культури
- Екологічна грамотність і здорове життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища; окремі предмети, проекти, предмети за вибором; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Форми навчальної діяльності в початковій школі:

- індивідуальні;
- групові;
- фронтальні.

За способом виконання:

- усні — бесіди, розповіді, перекази, діалоги тощо;
- письмові — окремі навчальні завдання, зокрема тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти, діагностувальні роботи;
- практичні — дослідження, навчальні проекти, учнівські портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо;

- програмовані — з електронними засобами навчання, дозволеними в закладах загальної середньої освіти.

Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах виражаються вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою за рішенням педради ліцею. Під час оцінювання результатів навчання учнів початкових класів (*далі* — оцінювання) педагог отримує дані про стан сформованості результатів навчання. Відтак аналізує ці дані та формулює на їхній основі судження про об'єкт, який оцінює.

Мета оцінювання:

- створювати сприятливі умови для розвитку талантів і здібностей учнів;
- формувати в учнів компетентності та наскрізні уміння відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб;
- визначати якість освітнього процесу та способи підвищувати його ефективність.

Характерна ознака оцінювання — рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, що дає змогу формувати суб'єктну позицію кожного учня через його залучення до самооцінювання/взаємооцінювання.

Оцінювання ґрунтується на таких принципах:

- дитиноцентризм;
- об'єктивність;
- добротність;
- справедливість;
- неупередженість;
- систематичність;
- критеріальність;
- гнучкість;
- перспективність;
- диференційованість;
- конфіденційність;
- плановість;
- чіткість;
- прозорість;
- відкритість;
- доброзичливість тощо.

Основні функції оцінювання — формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна.

Формувальна та діагностувальна функції — **пріоритетні** й взаємодоповнюють одна одну.

Щоб реалізувати *формувальну функцію оцінювання*, педагог відстежує динаміку навчального поступу учня, визначає його навчальні потреби та з огляду на результати спрямовує освітній процес на підвищення ефективності навчання.

Діагностувальна функція дає змогу виявити досвід навчальної діяльності учня відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови отриманих результатів, причини утруднень, скорегувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їхній розвиток.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Воно дає змогу з'ясувати індивідуальні проблеми, з якими стикається учень, коли опановує програмовий матеріал, та запобігти подальшим ускладненням у навчанні. Учитель спостерігає за динамікою розвитку особистісних якостей учня/учениці, рівнем сформованості навчальних дій, зіставляє його з очікуваними результатами. За потреби корегує навчальний поступ учня/учениці.

Об'єкт підсумкового оцінювання — результати навчання учня/учениці за рік. Під

час підсумкового оцінювання зіставляйте навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, що визначені в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти

Формувальне оцінювання педагог проводить через:

- спостереження за навчальною та іншою діяльністю учнів;
- аналіз портфоліо учнівських робіт, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- прийоми зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Вербальну і рівневу оцінки виражають **як усно, так і письмово**. Характеризують процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначаєте з урахуванням динаміки та позначаєте буквами:

- високий — «В»;
- достатній — «Д»;
- середній — «С»;
- початковий — «П».

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року, в тому числі віддалене навчання з використанням дистанційних технологій.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2 класах підлягають вербальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та рівневому підсумковому оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Для підсумкового оцінювання треба використовувати усні або письмові діагностичні роботи – у формі тестів, практичної роботи тощо. **Форми й різновиди оцінювання, зміст завдань педагог обирає самостійно**. Обов'язковим є проведення діагностичних робіт із навчальних предметів або інтегрованих курсів “Українська мова”, “Математика” і “Я досліджую світ”.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. Вчителі самі проводять ДПА у своїх класах. Атестація повинна відбуватись у класі, де навчались учні. Обов'язковою є атестація з української мови й

математики.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводитимуться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Робочий навчальний план
для 5-6-их класів Нової української школи
Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5	6
Інваріантна складова			
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна (англійська) мова	3	3
	Друга іноземна мова (польська)	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 клас	1	-
	Історія України Всесвітня історія	-	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	2	3
	Хореографія	1	
Разом (без фізичної культури+фізична культура)		26+3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій		2	2
Курси за вибором та спецкурси			
1. «Основи християнської етики»		1	1
2. «Українознавство»		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		28	31

Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	28 + 3	31 + 3
---	---------------	---------------

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Робочий навчальний план
для 6-9 класів другого ступеня навчання
Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		6	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б
Інваріантна складова								
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2,5	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2
	Іноземна (англійська) мова	3	3	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України *	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1	1	1
Математика	Математика	4	-	-	-	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	2	1,5	1,5
	Фізика	-	2	2	2	2	3	3
	Хімія	-	1,5	1,5	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3	3	3
Разом		26,5	28	28	28,5	28,5	30	30
		+3	+3	+3	+3	+3	+3	+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	2,5	2,5	3	3	3	3
Курси за вибором та спецкурси		2						
	3. «Основи християнської етики»	1						
	4. «Українознавство»	1						
Факультативи			2	2	3	3	3	3
	1. «Основи християнської етики»		1	1	1	1	1	1
	2. «Українознавство»		1	1	1	1	1	1
	3. Креслення				1	1	1	1
Індивідуальні заняття та консультації		1,5	0,5	0,5				
	1. Українська мова	0,5						

2. Образотворче мистецтво	1						
3. Англійська мова		0,5	0,5				
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	31	32	32	33	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	30+ 3	30,5 +3	30,5 +3	31,5 +3	31,5 +3	31,5 +3	33+ 3

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.*

Навчальний план 5-их класів Нової української школи передбачає реалізацію освітніх галузей навчального плану Державного стандарту базової загальної середньої освіти через окремі навчальні предмети та інтегровані курси. З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план 5 класу Нової української школи містить усі предмети інваріантної складової, передбачені Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Навчальний план 5 класу НУШ реалізується через освітні галузі:

- Мовно-літературну – через навчальні предмети інваріантної складової «Українська мова» - 4 години тижневі, «Українська література» - 2 години тижневі, «Іноземна (англійська) мова» – 3 години тижневі, «Друга іноземна (польська) мова» – 2 години тижневі за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей, «Зарубіжна література» - 1,5 години тижневих;
- Математичну – через навчальний предмет «Математика» - 5 годин тижневих;
- Природничу – через інтегрований курс «Пізнаємо природу» - 2 години тижневі;
- Соціально-збережувальну – через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» - 1 година тижнева;
- Громадянську та історичну – через навчальний предмет «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 клас» - 1 година тижнева;
- Інформатичну – через навчальний предмет інваріантної складової «Інформатика» - 1,5 години тижневих;
- Технологічну – через навчальний предмет «Технології» - 1 година тижнева;
- Мистецьку – через окремі навчальні предмети «Музичне мистецтво» і «Образотворче мистецтво» по 1 годині тижневій;
- Фізичну культуру – через навчальний предмет «Фізична культура» - 2 години тижневі та варіативний модуль «Хореографія» - 1 година тижнева.

Повноцінність перехідного періоду з початкової освіти до базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Зміст варіативної складової **школи II ступеня навчання** розроблено з урахуванням інтересів та нахилів учнів, а також з метою забезпечення безперервної освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- розвиток системи індивідуальної роботи з обдарованими учнями;
- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування;
- індивідуальні заняття та консультації.

З метою поглиблення пізнавального інтересу учнів до духовно-моральних цінностей учнів, цілісного вивчення навколишнього світу, формування вводяться **факультативні курси та спецкурси:**

- у 5-их класах вводяться спецкурси «Українознавство» (по 1 годині тижневій відповідно) (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українознавство» 5-11 класи, автор П.П. Кононенко, схвалена МОНу (протокол №1 від 26.03.2014 року);

- спецкурс «Основи християнської етики» в 5-их класах (по 1 годині на тиждень) (за програмою, рекомендованою МОН: Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. – Львів: Свічадо.
(Лист МОН від 16.07.15 № 1/11-10027)
http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47781/);

Навчальні плани 6-9 класів основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Державного стандарту відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» через окремі навчальні предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Навчальний план 6-9 класів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти передбачає реалізацію таких освітніх галузей:

- Мови і літератури – через навчальні предмети «Українська мова», «Українська література», «Іноземна (англійська) мова», «Зарубіжна література»;
- Суспільствознавство – через окремі навчальні предмети «Історія України», «Всесвітня історія», «Основи правознавства»;
- Мистецтво – через окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Мистецтво»;
- Математика – через окремі навчальні предмети «Математика», «Алгебра», «Геометрія»;
- Природознавство – через навчальні предмети «Біологія», «Географія», «Фізика», «Хімія»;
- Технології – через навчальні предмети «Трудове навчання» та «Інформатика»;
- Здоров'я і фізична культура – через окремі навчальні предмети «Основи здоров'я» і «Фізична культура».

Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Реалізація змісту предметів «Трудове навчання», «Інформатика» та «Фізична культура» здійснюється на основі принципу варіативності. При плануванні навчального матеріалу варіативних модулів враховуються матеріально-технічне, кадрове забезпечення навчального процесу, інтереси та віково-статеві особливості учнів. Вивчення варіативних модулів відбувається за окремо розробленими програмами. Варіативні модулі з фізичної культури реалізуються за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Зміст варіативної складової **школи II ступеня навчання** розроблено з урахуванням інтересів та нахилів учнів, а також з метою забезпечення безперервної освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової;
- розвиток системи індивідуальної роботи з обдарованими учнями;
- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування;
- індивідуальні заняття та консультації.

Особлива увага приділяється вивченню учнями рідної мови, іноземної мови, історії України, креслення. З метою поглиблення пізнавального інтересу учнів до історії рідного краю, піднесення духовно-моральних цінностей учнів, цілісного вивчення навколишнього світу вводяться **факультативні курси та спецкурси:**

- у 6 класі вводиться спецкурс «Українознавство» (1 година тижнева), а в 7-9-их класах – факультативи по 1 годині тижневій відповідно (Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українознавство» 5-11 класи, автор П.П. Кононенко, схвалена МОНу (протокол №1 від 26.03.2014 року);
- спецкурс «Основи християнської етики» в 6 класі (1 година тижнева) та факультативи в 7-9 класах – по 1 годині тижневих відповідно (за програмою, рекомендованою МОН: Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. – Львів: Свічадо. (Лист МОН від 16.07.15 № 1/11-10027) http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47781/);
- факультатив «Креслення» вводиться в 8-9 класах по 1 годині на тиждень (курс за вибором за навчальною програмою «Креслення» для закладів загальної середньої освіти (лист Міністерства освіти і науки України від 25.09.2018 р. № 22.1/12-Г-904));

та індивідуальні заняття і консультації для поглибленого вивчення предметів інваріантної складової навчального плану:

- індивідуальні заняття з української мови в 6 класі (0,5 години на тиждень);
- індивідуальні заняття з англійської мови в 7-их класах (по 0,5 години тижневої);
- індивідуальні заняття з образотворчого мистецтва в 6 класі (1 година тижнева).

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а й інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для недопущення перевантаження учнів враховується можливість учнів не відвідувати відповідні заняття в закладі освіти, якщо дитина навчається в закладах освіти іншого типу – художніх, музичних, спортивних школах тощо.

Структура навчального плану 5-9-х класів дозволяє не лише підготувати учнів до навчання на наступному ступені, а й сформувати навички самостійної навчальної діяльності, стимулювати інтерес до знань, розвивати і розширювати загальну культуру учня, пізнавальну активність.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за сукупністю критеріїв, саме тому особливої уваги заслуговує диференціація та характеристика рівнів навчальних досягнень учнів зазначеної категорії, які представлено як інструментарій моніторингу, підтримки і заохочення позитивних змін у знаннях, уміннях, мотиваціях і реальних досягненнях учнів з інтелектуальними порушеннями.

Об'єктами контролю у процесі навчання є: знання, уміння та навички визначені навчальними програмами; навчально-пізнавальні знання та вміння; власне діяльність; емоційно-ціннісні риси особистості, значущі для життєдіяльності в суспільстві.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей учнів базової школи крім уроку здійснюватиметься у формі заліку, тестування, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує також заняття практикуму.

Підсумковим оцінюванням навчальних досягнень учнів буде семестрове і річне оцінювання та державна підсумкова атестація в 9 класі.

Форми організації освітнього процесу в основній школі

Основними формами організації освітнього процесу в основній школі є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, навчально-практичні заняття, практикуми, тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року, в тому числі віддалене навчання з використанням дистанційних технологій.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Робочий навчальний план для 10-11 класу III ступеня навчання Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
	10	11
Інваріантна складова		
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2+1	2+1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика		
Алгебра і початки аналізу	2	2
Геометрія	1+1	1+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3
Інформатика,	1,5	1,5
Технології,	-	-
Мистецтво	1,5	1,5
Разом	29,5 + 3	28,5

Додаткові години ¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 - 2,5 = 5,5	9 - 2,5 = 6,5
Факультативи	2	2
1. «Основи християнської етики»	1	
2. «Стилістика української мови»	1	1
3. «Голодомор 1932–1933 років як геноцид українського народу»		1
Індивідуальні заняття та консультації	3,5	4,5
1. Українська мова	1	1
2. Математика		1
3. Інформатика	0,5	0,5
4. Історія України	1	1
5. Хімія	1	
6. Географія		1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

* Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Робочий навчальний план для 10 і 11 класу складено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року №408 та Постановою Кабінету міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 538 від 07.08.2013 та № 143 від 26.02.2020).

Робочий навчальний план 10-11 класів містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, варіативної складової.

У навчальному плані 10 і 11 класу до базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Алгебра і початки аналізу» та «Геометрія», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України». В таблиці зазначено зміни до мінімальної кількості тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

Враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення та матеріально-технічну базу, педрада ліцею прийняла рішення про збільшення кількості тижневих годин на вивчення математики в 10 і 11 класі на 1 годину, англійської мови на 1 годину та «Захисту України» на 0,5 години тижневих із додаткових годин навчального плану.

Зміст базових предметів «Фізика і астрономія» та «Біологія та екологія» буде реалізовуватися за модульним принципом.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами «Інформатика» і «Мистецтво», що вибрані учнями і вивчаються на рівні стандарту.

Навчальний курс «Захист України» та основі регіональної програми збільшено на 0,5 годин тижневих за рахунок варіативної складової навчального плану для 10-11 класів (140 навчальних годин, з яких 18 годин відводиться на проведення навчально-польових занять (зборів), які будуть проводитися в 11 класі в квітні 2023 року.

Варіативна складова навчального плану передбачає реалізацію освітніх галузей

Типового навчального плану, забезпечує підвищення та поглиблення вивчення профільних предметів, окремих розділів, сприяє свідомій орієнтації старшокласників, психологічній і практичній підготовці до здобуття обраної професії. Години варіативної складової навчального плану старшої школи використано на:

- 1) збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;
- 2) упровадження курсів за вибором;
- 3) факультативи;
- 4) індивідуальні заняття для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання.

Для розвитку творчих здібностей учнів, підготовки обдарованих дітей до олімпіад, забезпечення їх інтелектуального розвитку, передусім розвитку логічного мислення і просторової уяви, алгоритмічної, графічної культури, пам'яті, уваги, інтуїції, враховуючи бажання батьків та учнів, з метою якісної підготовки учнів 10-11 класів до складання зовнішнього незалежного оцінювання у варіативній складовій робочих навчальних планів 10 та 11 класів введено індивідуальні заняття:

- з української мови – в 10 і 11-их класах по 1 годині тижневій;
- з математики – в 11 класі 1 годину на тиждень;
- з інформатики – по 0,5 години тижневих в 10 та 11 класах відповідно;
- з історії України – 1 годину в 10 і 11 класах;
- з хімії – 1 годину тижневу в 10 класі;
- з географії – 1 годину тижневу в 11 класі.

Доповнюють інваріантну складову навчального плану і сприяють духовно-моральному вихованню, формують загальнолюдські моральні цінності, культурну спільність людей, толерантність у взаєминах між людьми факультативи:

- «Стилістика української мови» (програма факультативу для 10(11) класу, рекомендована листом Міністерства освіти і науки України від 09.02.2006 №1/11-608, укладач Олена Оперун, К., «Дивослово», 2007 рік) – 1 година тижнева в 10-их і 11-их класах;
- Факультатив «Основи християнської етики» (за програмою, рекомендованою МОН: Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи християнської етики» 1-11 кл. – Львів: Свічадо. (Лист МОН від 16.07.15 № 1/11-10027) http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47781/);
- «Голодомор 1932–1933 років як геноцид українського народу» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, розроблено на підставі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти відповідно до положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р., схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р.; введено в 11 класі – 1 год. тижнева.

У школі III ступеня формами організації освітнього процесу можуть бути уроки-семінари, конференції, форуми, екскурсії, віртуальні подорожі, інтерактивні уроки (урок-«суд», урок-дискусійна група, урок з навчанням одних учнів іншими), інтегрований урок, проблемний урок, відеоурок, прес-конференція, ділова гра, спектаклі, брифінги, квести тощо. Також можна проводити лекції, конференції, екскурсії, навчально-практичні заняття тощо. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року, в тому числі може організовуватися віддалене навчання з використанням дистанційних технологій.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової і повної середньої освіти, визначено завдання, які мають бути реалізовані у рамках кожної освітньої галузі та навчальні предмети, через які вони реалізуються:

Освітня галузь та її мета	Змістові лінії	Навчальні предмети
---------------------------	----------------	--------------------

<p style="text-align: center;"><i>Мови і літератури</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • формування мовленнєвої і читацької культури учня, • комунікативної та літературної компетентності, • гуманістичного світогляду, національної свідомості, • високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій 	<p style="text-align: center;"><u>Мовний компонент</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ мовленнєва ✓ мовна ✓ соціокультурна ✓ діяльнісна <p style="text-align: center;"><u>Літературний компонент</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ емоційно-ціннісна ✓ літературознавча ✓ загальнокультурна ✓ компаративна 	<p style="text-align: center;"><u>Мовний компонент</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Українська мова (5-11-і класи) ✓ Англійська мова (5-11-і класи) ✓ Польська мова (5-і класи) <p style="text-align: center;"><u>Літературний компонент</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Українська література (5-11-і класи) ✓ Зарубіжна література (5-11-і класи)
<p style="text-align: center;"><i>Математика</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • формування математичної компетентності учня на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання; • забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам'яті, логіки, культури мислення та інтуїції 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ числа, вирази ✓ рівняння і нерівності ✓ функції ✓ елементи комбінаторики ✓ теорія ймовірності та математична статистика ✓ геометричні фігури і геометричні величини 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Математика (5-і, 10-11-і класи) ✓ Алгебра (7-11-і класи) ✓ Геометрія (7-11-і класи)
<p style="text-align: center;"><i>Природознавство</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • формування природничо-наукової компетентності як базової; • формування відповідних предметних компетентностей як обов'язкової складової загальної культури особистості і розвитку її творчого потенціалу 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ закони і закономірності природи ✓ методи наукового пізнання ✓ екологічні основи ставлення до природокористування ✓ екологічна етика ✓ значення природничо-наукових знань у житті людини та їх роль у суспільному розвитку ✓ рівні та форми організації живої і неживої природи 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Географія (6-11-і класи) ✓ Біологія (6-11-і класи) ✓ Фізика (7-9-і класи) ✓ Хімія (7-11-і класи) ✓ Фізика і астрономія (10-11-і класи)
<p style="text-align: center;"><i>Суспільствознавство</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечення розвитку учня як особистості, що керується гуманістичними нормами і цінностями, усвідомлює себе громадянином України та успішно само реалізується в сучасному українському суспільстві 	<p style="text-align: center;"><u>Історичний компонент</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ людина – людина ✓ людина – суспільство ✓ людина – влада ✓ людина – світ уявлень та ідей ✓ людина – простір ✓ людина – природа ✓ людина – світ речей <p style="text-align: center;"><u>Суспільствознавчий компонент</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Історія України (7-11-і класи) ✓ Всесвітня історія (6-11-і класи) ✓ Основи правознавства (9-і класи) ✓ Громадянська освіта (10-і класи) ✓ Спецкурс і факультатив «Українознавство»

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ людина в суспільно-політичній сфері ✓ людина в соціальній сфері ✓ людина у правовій сфері ✓ людина в економічній сфері ✓ людина в культурно-духовній сфері 	
<p style="text-align: center;">Технології</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування і розвиток проектно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ручні техніки обробки матеріалів ✓ технічна творчість ✓ декоративно-ужиткове мистецтво ✓ самообслуговування та ознайомлення з інформаційно-комунікаційними технологіями 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Трудове навчання (6-9-і класи) ✓ Інформатика (6-11-і класи) ✓ Факультатив з клеслення (8-9 класи)
<p style="text-align: center;">Мистецтво</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування процесі сприймання, інтерпретації, оцінювання учнями творів мистецтва; • впровадження практичної діяльності системи ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей як цілісної єдиної основи світогляду, а також здатності до художньо-творчої самореалізації і культурного самовираження 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ музична ✓ образотворча ✓ культурологічна 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Мистецтво (8-11-і класи) ✓ Музичне мистецтво (5-7-і класи) ✓ Образотворче мистецтво (5-7-і класи) ✓ Мистецькі гуртки
<p style="text-align: center;">Здоров'я і фізична культура</p> <ul style="list-style-type: none"> • розвиток здоров'я збережувальної компетентності шляхом набуття учнями навичок збереження, зміцнення, використання здоров'я та дбайливого ставлення до нього, • розвиток фізичної культури особистості та готовності до дій в умовах надзвичайних ситуацій та захисту України 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ здоров'я ✓ фізична культура ✓ безпека життєдіяльності ✓ захист Вітчизни і цивільна оборона 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Основи здоров'я (5-9-і класи) ✓ Фізична культура (5-11-і класи) ✓ Захист України (10-11-і класи) ✓ Хореографія ✓ Гуртки загальноприкладної фізкультури

Очікувані результати навчання здобувачів повної загальної середньої освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої

галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати</p>

		<p>найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії</p>

		<p>раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти</p>

		довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу повної загальної середньої освіти

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:
- формування компетентностей;

- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Учні 9 -11 класів, які готуються здавати іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями

по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (62,5% педагогів вищої кваліфікаційної категорії, 4% мають педагогічне звання «учитель-методист» та 21% звання «старший учитель»);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;
- достатнє матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- висока якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішкільного контролю.

Кадрове забезпечення освітнього процесу

Старомізузський ліцей імені Василя Верховинця забезпечений працівниками у кількості відповідно до Типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти та вчителями, які безпосереднього задіяні у проведенні навчальних занять (уроків) відповідно до затвердженої Освітньої програми. Освітній процес забезпечують 48 педагогічних працівників (в тому числі один сумісник, один перебуває у відпустці з догляду за дитиною до трьох років), що становить 100% кадрової потреби. Всі педагогічні працівники мають вищу фахову педагогічну освіту. Професійна кваліфікація педагогічних працівників, які задіяні в освітньому процесі закладу освіти, відповідає навчальним предметам (дисциплінам), що ними викладаються, і підтверджена відповідними документами про освіту.

Педагогічні працівники регулярно підвищують свій професійний рівень на курсах підвищення кваліфікації. Важливим чинником підвищення фахової майстерності вчителя є атестація, результати якої в закладі освіти свідчать про належну її організацію. Атестація педагогічних працівників проводиться відповідно до вимог Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06 жовтня 2010 року № 930 зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12.2011 р. №1473, від 08.08.2013 р. №1135. За результатами атестацій останніх п'яти років у закладі освіти:

- учителів вищої категорії – 29 (60 %);
 - I категорії – 7 (16 %);
 - II категорії – 6 (12 %);
 - спеціалістів – 6 (12 %).

Педагогічне звання :

- «Учитель-методист» – 2 педагоги;
- «Старший учитель» – 10 педагогів.

На даний час склад педагогічних працівників є стабільним у зв'язку з малою плінністю кадрів.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності здійснюється роботою методичної та педагогічної рад, методичних студій розвитку педагогів ліцею: учителів суспільно-гуманітарного циклу, природничо-математичного циклу, вчителів початкових класів, класних керівників; команди психолого-педагогічного супроводу, мікрогрупи вчителів фізичної культури і ЗВ.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності:

Вчитель (предмет)	Кваліфікаційна категорія				Вища категорія і педагогічне звання	
	СП	II	I	Вища	«Старший вчитель»	«Вчитель-методист»
української мови та літератури		1	1	2		
зарубіжна література				2	2	
англійської мови			1	2		
математики		1		3		1
історії				2		
географії	1			1	1	
хімії	1		1	1		1
біології				1	1	
фізики				1	1	
мистецтва		1		2		
інформатики	1			2	1	
фізичної культури				2	1	
вчителі початкових класів	1		1	6	3	
ЗУ				1		
вихователі	1		1	1		
інші педагогічні працівники	2	1	1	2		
Всього	7	4	6	31	10	2

Основним завданням освітнього процесу в закладі освіти є реорганізація освітньої діяльності ліцею із засвоєння змісту навчальних предметів на формування здатності до практичного застосування набутих знань. Вивчення усіх навчальних предметів базується на принципах особистісно орієнтованого навчання.

Основою методичної компетенції вчителя є досконале володіння методами проведення уроків, різноманітними формами роботи, методичними прийомами, уміння конструювати уроки класичних типів – набуття нових знань, формування умінь і навичок, узагальнення і систематизації, контролю знань, комбінованого, а також нестандартних уроків, що ефективно формують здатність до нестандартного мислення, творчості, підвищують інтерес до предмету, активізують навчальну діяльність.

В ліцеї створено можливість для систематичного використання сучасних мультимедійних засобів навчання, комп'ютерної, проекційної техніки, педагогічних програмних засобів.

Усе це забезпечує можливість для досягнення ефективності освітнього процесу – інтелектуально-творчого, морального, національно-культурного, естетичного збагачення, розвиток та закріплення на цій основі індивідуальних якостей шляхом засвоєння навчального матеріалу, вироблення умінь навчальної, трудової, організаційної, художньо-естетичної діяльності.

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:

Старомізунський ліцей імені Василя Верховинця Вигодської селищної ради (далі заклад освіти) забезпечений приміщеннями для провадження освітньої діяльності за рівнями повної загальної середньої освіти, спортивним залом, стадіоном і майданчиком для проведення у достатній кількості занять фізичної культури, їдальнею. Заклад розміщений у трьох корпусах: основне навчальне приміщення, приміщення майстерні і допоміжне господарське приміщення. Приміщення основного корпусу школи діє з 1973 року. Основне приміщення типове, трьохповерхове, цегляне. Загальна площа приміщень 3013,2 м², площа навчальних кабінетів і класів – 1458 м².

Проектна потужність закладу освіти – 400 учнівських місць. Станом на 01.09.2021 року у 18 класах буде навчатися 330 учнів:

- у початковій школі – 121,
- базовій – 148;
- старшій – 61 учнів.

Будівля і всі її приміщення в цілому відповідають Державним санітарним нормам облаштування й утримання закладів загальної середньої освіти. Відповідно до Державного акту на право постійного користування земельною ділянкою (ЯЯ №136926 від 29.06.2011 року) для обслуговування будівель і споруд закладу освіти виділено ділянку площею 2,4426 га. Виготовлено Технічний паспорт на громадський будинок закладу освіти, зареєстрований за №21-01-3К16М від 22.07.2016 року.

Опалення газове; в 2018 році поміняно всю внутрішню систему опалення. Водопостачання локальне водогінне. На кожному поверсі і в приміщенні спортивного залу є внутрішні туалети, підведена тепла і холодна вода. У роздягалках біля спортивного залу встановлені душові кабінки. Щорічно за кошти державного бюджету та силами батьків і обслуговуючого персоналу проводиться біжучий ремонт, підтримується в належному стані приміщення і навчальні класи та кабінети закладу освіти, оновлюється навчально-матеріальна база.

Для забезпечення освітнього процесу функціонує достатня кількість приміщень:

- класних кімнат для учнів 1-4 класі – 8;
- класних кімнат для учнів 5-11 класів і навчальних кабінетів – 14;
- кабінетів інформатики і інформаційно-комунікаційних технологій – 2;
- майстерня по металу - 1;
- майстерня по дереву – 1;
- спортивний зал великий – 1;
- спортивний зал малий – 1;
- спортивний майданчик – 1;
- спортивне поле із штучним покриттям – 1;
- спортивна площадка – 1;
- бібліотека – 1;
- медичний кабінет – 1;
- актові зала і їдальня – 1;
- кухня – 1.

Всі приміщення навчального призначення відповідають нормативам з розрахунку

площі на одного учня.

Завдання для забезпечення внутрішньої системи якості освіти на 2022-2023 навчальний рік:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичних студій розвитку майстерності педагогів, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази директора ліцею, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і заходи корекції;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи (кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи).

Одним з сучасних викликів цієї Освітньої програми є впровадження Державного стандарту базової освіти та реалізація нових модульних програм для 5-их класів Нової української школи, які почнуть діяти у 2022-2023 навчальному році. Адже ці документи мають новий зміст, спрямований на формування компетентностей в учнів, дотриманням діяльнісного та компетентнісного підходів, реалізацією інтегрованого навчання в 5-их класах.

Всі ці параметри потребують особливої уваги як з боку адміністрації ліцею, так і з боку батьків, які перебувають з нами в партнерських відносинах.

До постійного моніторингу також належать рівень виконання планів та програм, календарно-тематичне планування вчителя, а також професійно-діяльністі якості педагогічних працівників. Особливу увагу приділити вчителям, які будуть працювати в 5-их та початкових класах НУШ.

Визначальними критеріями, що містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування освіти повинні стати:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів початкової школи;
- соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективною та конструктивною участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективною командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;
- загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження

- інших;
- мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);
 - психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;
 - підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;
 - інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-11 класів відбувається за 12-бальною системою відповідно Критерій оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року № 329. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті ліцею.

Інформація про поточне, підсумкове, семестрове і річне оцінювання результатів навчання учня є конфіденційною. Вона обговорюється лише під час індивідуальних зустрічей учителя з учнем/ученицею та його/її батьками або консультацій з фахівцями, які беруть участь у розробленні індивідуальної траєкторії розвитку учня.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

Форми і методи моніторингу досягнення учнями результатів навчання	Очікувані результати
Моніторингові роботи з предметів інваріантної складової	Рівень знань учнів з предметів інваріантної складової
Результати семестрового та річного оцінювання	Успішність учнів за результатами семестрового та річного оцінювання
Результативність участі учнів у предметних олімпіадах, різнорівневих конкурсах та інших тематичних заходах	Рівень обдарованості школярів
Класно-узагальнюючий контроль	Стан вивчення предметів інваріантної складової
Аналіз стану навченості та вихованості учнів певного класу	Підвищення рівня навчальних досягнень учнів та кваліфікаційна допомога вчителю

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Якість проведення навчальних занять забезпечується внутрішньошкільним контролем (оглядовим, тематичним, фронтальним, класно-узагальнюючим) відповідно до перспективного плану Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця, розробленого на п'ять років і поточного плану, розробленого на поточний навчальний рік.

Питання педради	Форми обговорення				
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
1. Стан викладання навчальних предметів, виховної роботи					
українська мова та література	Н, ПТ	Н, ПТ	Н, ПТ	Н, ПТ	Н, ПТ
зарубіжна література	Р	Н, ПТ	Н	Н, У, С	Р
математика,	Н, ПТ,	Н,	Н, ПТ	Н	Н, ПТ,
інформатика	П	ПТ		ПТ	П
фізика, астрономія	Н			П	Н
географія, природознавство	П, У	ПТ	МО	ПТ	П, У
історія, правознавство, громадянська освіта	ПТ, Н	П, У	ПТ, Н	ПТ, Н	ПТ, Н
хімія			П, У		
іноземна мова	Н,	Н, ПТ	Н,	Н, П, У	Н,
біологія,	ПТ		ПТ, П, У	ПТ,	ПТ
основи здоров'я				ПТ, П, У	
трудове навчання		ПТ, МО		П, У	
фізична культура ,	ПТ, П, Н	П, Н	ПТ, П, Н	ПТ, П, Н	ПТ, П, Н
ЗУ	ПТ, П, Н	П, Н	ПТ, П, Н	ПТ, П, Н	ПТ, П, Н
музичне мистецтво, мистецтво, образотворче мистецтво	П, У	ПТ		ПТ	П, У
Розвиток зв'язного мовлення	МО	Н	МО	МО	МО
Початкові класи.	ПТ, П, Н	ПТ, Н	ПТ, Н	ПТ, Н	ПТ, П, Н
Робота гуртків.	Р	Н	Н	П, Н	Р
Робота факультативів	Р, Н	І, Н	Н	Н	Р, Н
Виконання педколективом законів про освіту	Р, П	Р, Н	Н, П	Р, П	Р, П
Стан зошитів і щоденників учнів	Р, Н	Н	Р, Н	Р, Н	Р, Н
Робота груп продовженого дня	П, У	Н		Н	П, У
Робота з обдарованими дітьми	І, Н,	І, Н,	Н, МО	І, Н,	І, Н,
	МО	МО		П, МО	МО
Виконання навчальних програм	Н	Н	Н	Н, П	Н
Ведення шкільної документації	Н, П	Н	Н	Н, П	Н, П
Робота з батьками.	Р	І, П	Р	І, П	Р
Робота класних керівників	Р	І	П, У	Р, П	Р
Стан навчально-виховної роботи	П, Н	П, Н	П, Н	П, Н	П, Н
Методична робота.	П, Н, У	П, Н, У	П, Н, У	П, Н, У	П, Н, У
Робота бібліотеки.	Н	І, Н	І, Н	І, Н, П	Н

Р – нарада при директору

Н – наказ
П – педрада
ПТ – предметні тижні
І – інструктивно-методична нарада
С – семінар
РС – районний семінар
МО – методичне об'єднання

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (рівневому) оцінюванню. Формувальне оцінювання учнів 1-4 класів проводиться відповідно до наказу МОН від 13.08.2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» та має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Навчальні досягнення учнів 5-11 класів оцінюються відповідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 13.04.2011 р. №323 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за №566/19304.

Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення здійснюється, має бути систематичним.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться систематично, в кінці I семестру та навчального року. Динаміка якості освіти. аналізується і здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження індивідуального розвитку учнів у процесі навчання.

Контрольно-оцінювальна діяльність спрямована на:

- аналіз ходу реалізації навчальної програми;
- діагностування досягнень здобувачів освіти на кожному з етапів процесу навчання;
- визначення особистих результатів здобувачів освіти;
- вибудову індивідуальної траєкторії розвитку здобувачів освіти;
- мотивацію прагнення здобути максимально можливі результати;
- вчасний вияв проблем та їх запобігання;
- виховання ціннісних якостей особистості, бажання навчатися, переконання у власних можливостях і здібностях.

З метою виховання відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції у продовж навчання в школі здобувачі освіти мають використовувати способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Здобувачі базової освіти проходять державну підсумкову атестацію, здобувачі освіти повної загальної середньої освіти проходять державну підсумкову атестацію у формі ЗНО.

З метою неперервного відстеження результатів базової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає

можливість відстежувати стан реалізації цілей освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Структура та режим 2022-2023 навчального року

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

- **I семестр** – з **01.09.2021 року по 30.12.2022 року**;
- **II семестр** – з **16.01.2023 року по 02.06.2023 року**.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

- **осінні** – з 24.10.2022 року по 30.10.2022 року (7 днів);
- **зимові** – з 31.12.2022 року по 15.01.2023 року (16 днів);
- **весняні** – з 27.03.2023 року по 02.04.2023 року (7 днів).

Екскурсії у 1-4-х класах, навчальні екскурсії та навчальну практику в 5-8-х і 10 класах відповідно до навчальних програм з деяких предметів, згідно рішення педагогічної ради ліцею, проводяться протягом навчального року та в період з 01 по 02 червня 2023 року.

У випускних класах на кожному ступені навчання (4, 9 і 11 класи) проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної середньої освіти та входить у структуру навчального року. Крім того в структуру 2022-2023 навчального року входять консультації до ДПА, корекція навчальних досягнень учнів.

Останній дзвоник для учнів 1-11 класів буде проведено 02 червня 2023 року.

Вручення документів про здобуття освіти для випускників 9-го та 11-их класів проводиться в червні місяці 2023 року.

У 2022-2023 навчальному році визначено такий порядок викладання предметів інваріантної складової, на які виділено не цілу (дробову: 0,5; 1,5; 2,5 тощо) кількість годин:

№ з/п	Назва навчального предмету, спецкурсу тощо	Спрямування	Клас	Кількість годин за робочим навчальним планом	Кількість годин	
					I семестр	II семестр
1.	Українська мова	Навчальний предмет інваріантної складової	1-4	3,5	3 год.	4 год.
2.	Літературне читання	Навчальний предмет інваріантної складової	1-4	3,5	4 год.	3 год.
3.	Зарубіжна література	Навчальний предмет інваріантної складової	5	1,5	1 год.	2 год.
4.	Інформатика	Навчальний предмет інваріантної складової	5	1,5	2 год.	1 год.
5.	Українська мова	Навчальний предмет	6	3,5	4 год.	3 год.

		інваріантної складової				
6.	Українська мова	Індивідуальні заняття варіативної складової	6	0,5	-	1 год.
7.	Українська мова	Навчальний предмет інваріантної складової	7	2,5	2 год.	3 год.
8.	Хімія	Навчальний предмет інваріантної складової	7	1,5	2 год.	1 год.
9.	Англійська мова	Індивідуальні заняття варіативної складової	7-А	0,5	-	1 год
			7-Б	0,5	1 год	-
10.	Історія України	Навчальний предмет інваріантної складової	8	1,5	2 год.	1 год.
11.	Історія України	Навчальний предмет інваріантної складової	9	1,5	2 год.	1 год.
12.	Географія	Навчальний предмет інваріантної складової	9	1,5	1 год.	2 год.
13.	Історія України	Навчальний предмет інваріантної складової	10	1,5	1 год.	2 год.
14.	Географія	Навчальний предмет інваріантної складової	10	1,5	2 год.	1 год.
15.	Хімія	Навчальний предмет інваріантної складової	10	1,5	2 год.	1 год.
16.	Інформатика	Вибірково-обов'язковий предмет	10	1,5	2 год.	1 год.
17.	Мистецтво	Вибірково-обов'язковий предмет	10	1,5	1 год.	2 год.
18.	Інформатика	Індивідуальні заняття варіативної складової	10	0,5	-	1 год.

19.	Історія України	Навчальний предмет інваріантної складової	11	1,5	2 год.	1 год.
20.	Інформатика	Вибірково-обовязковий предмет	11	1,5	2 год.	1 год.
21.	Мистецтво	Вибірково-обовязковий предмет	11	1,5	1 год.	2 год.
22.	Інформатика	Індивідуальні заняття варіативної складової	11	0,5	-	1 год.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових частин навчального плану.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу школи за 5-денним навчальними тижнем.

Освітня програма розроблена творчою групою педагогів закладу освіти

**ДОДАТКИ
ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
Старомізунського ліцею імені Василя
Верховинця Вигодської селищної ради
на 2022-2023 навчальний рік**

ПОГОДЖЕНО

Профспілковим комітетом
Старомізузського ліцею імені Василя
Верховинця Вигодської селищної ради,
протокол № _____ від 26.05.2022 року
Голова ПК

_____ Руслана ЗАЯЦ

СХВАЛЕНО

педагогічною радою Старомізузського
ліцею імені Василя Верховинця,
протокол № 12 від 26.05.2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом № _____ від 26.05.2022 року

Директор _____ Ольга СОВА

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 1-4 класів початкової школи з навчанням українською мовою
Старомізузського ліцею імені Василя Верховинця на 2022-2023 навчальний рік
(відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня
розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом МОН України від
21.03.2018 №268 (1-2 класи) та наказом Міністерства освіти і науки України від
08.10.2019 року № 1273 (3-4 класи))

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на тиждень		Кількість годин на тиждень	
		1	2	3-А	3-Б	4-А	4-Б
Інваріантний складник							
Мовно-літературна	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Літературне читання	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3	3	3
Математична	Математика	4	4	5	5	5	5
Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	3	3	3	3	3	3
Технологічна	Трудове навчання	1	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1	1	1
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2	2	2	2	2	2
Фізкультурна	Фізична культура*	2	2	2	2	2	2
	Хореографія	1	1	1	1	1	1
Усього		19+3	21+3	23+3	23+3	23+3	23+3

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1	1	1	1
Варіативна складова						
Індивідуальні заняття	1	1	1	1	1	1
1. Індивідуальні заняття з української мови «Навчання грамоти»	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
2. Індивідуальні заняття з математики		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20/ 700	22/ 770	23/ 805	23/ 805	23/ 805	23/ 805
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23/ 805	25/ 875	26/ 910	26/ 910	26/ 910	26/ 910

* Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

ПОГОДЖЕНО

Профспілковим комітетом
Старомізунського ліцею імені Василя
Верховинця Вигодської селищної ради,
протокол № _____ від 26.05.2022 року
Голова ПК

_____ Руслана ЗАЯЦ

СХВАЛЕНО

педагогічною радою Старомізунського
ліцею імені Василя Верховинця,
протокол № 12 від 26.05.2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом № _____ від 26.05.2022 року

Директор _____ Ольга СОВА

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**для 5-их класів Нової української школи з українською мовою навчання**

Старомізунського ліцею імені Василя Верховинця на 2022-2023 навчальний рік
(відповідно до Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року №235
«Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної
середньої освіти»)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5-А	5-Б
Інваріантна складова			
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3
	Друга іноземна мова (польська)	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	2	2
	Хореографія	1	1
Разом (без фізичної культури+фізична культура)		26+3	26+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій		2	2
Курси за вибором та спецкурси			

1. «Основи християнської етики»	1	1
2. «Українознавство»	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	28	28
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	28 + 3	28 + 3

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.*

ПОГОДЖЕНО

Профспілковим комітетом
Старомізузського ліцею імені Василя
Верховинця Вигодської селищної ради,
протокол № _____ від 26.05.2022 року
Голова ПК

_____ Руслана ЗАЯЦ

СХВАЛЕНО

педагогічною радою Старомізузського
ліцею імені Василя Верховинця,
протокол № 12 від 26.05.2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом № _____ від 26.05.2022 року

Директор _____ Ольга СОВА

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**для 6-9 класів базової середньої освіти з українською мовою навчання**

Старомізузського ліцею імені Василя Верховинця на 2020-2021 навчальний рік
(відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II
ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року №405)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		6	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б
Інваріантна складова								
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2,5	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2
	Іноземна (англійська) мова	3	3	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України *	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1	1	1
Математика	Математика	4	-	-	-	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	2	1,5	1,5
	Фізика	-	2	2	2	2	3	3
	Хімія	-	1,5	1,5	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3	3	3
Разом		26,5	28	28	28,5	28,5	30	30
		+3	+3	+3	+3	+3	+3	+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	2,5	2,5	3	3	3	3
Курси за вибором та спецкурси		2						

5. «Основи християнської етики»	1						
6. «Українознавство»	1						
Факультативи		2	2	3	3	3	3
4. «Основи християнської етики»		1	1	1	1	1	1
5. «Українознавство»		1	1	1	1	1	1
6. Креслення				1	1	1	1
Індивідуальні заняття та консультації	1,5	0,5	0,5				
4. Українська мова	0,5						
5. Образотворче мистецтво	1						
6. Англійська мова		0,5	0,5				
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	31	32	32	33	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	30+ 3	30,5 +3	30,5 +3	31,5 +3	31,5 +3	31,5 +3	33+ 3

* В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

ПОГОДЖЕНО

Профспілковим комітетом
Старомізузського ліцею імені Василя
Верховинця Вигодської селищної ради,
протокол № _____ від 26.05.2022 року
Голова ПК

_____ Руслана ЗАЯЦ

СХВАЛЕНО

педагогічною радою Старомізузського
ліцею імені Василя Верховинця,
протокол № 12 від 26.05.2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом № _____ від 26.05.2022 року

Директор _____ Ольга СОВА

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН**для 10-11 класу повної середньої освіти з українською мовою навчання**

Старомізузського ліцею імені Василя Верховинця на 2020-2021 навчальний рік
(відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня,
затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року №408)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
	10	11
Інваріантна складова		
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2+1	2+1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика		
Алгебра і початки аналізу	2	2
Геометрія	1+1	1+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3
Інформатика,	1,5	1,5
Технології,	-	-
Мистецтво	1,5	1,5
Разом	29,5 + 3	28,5
Додаткові години¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 - 2,5 = 5,5	9 - 2,5 = 6,5
Факультативи	2	2
4. «Основи християнської етики»	1	
5. «Стилістика української мови»	1	1
6. «Історія Прикарпаття»		1
Індивідуальні заняття та консультації	3,5	4,5

7. Українська мова	1	1
8. Математика		1
9. Інформатика	0,5	0,5
10. Історія України	1	1
11. Хімія	1	
12. Географія		1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

** Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.*

Нормативно-правова база

**НОВІ ТИПОВІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ
СТАРШОЇ (10-11 КЛАС) ШКОЛИ**

**НОВІ ТИПОВІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ
БАЗОВОЇ (5-9 КЛАС) ШКОЛИ**

**НОВІ ТИПОВІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

